

плательщиков уменьшать размер налогов законным путём. Никто не обязан строить свой бизнес для максимального удобства Министерства финансов, граждане не имеют патриотической обязанности увеличивать собственные налоговые платежи. Тем более что основной причиной создания оффшоров является как раз огромное бремя налогов, которые никак не стимулируют предпринимательскую активность. Оффшорные зоны служат средством для «выживания» многих субъектов предпринимательства, так как в них «уводятся» и накапливаются для дальнейшего инвестирования. Проблема возникает в другом – в использовании таких зон для осуществления незаконной деятельности, которая представляет опасность не только для отдельного государства, но и всего мирового сообщества. Поэтому нужно бороться не с самими оффшорными зонами, а с преступной деятельностью при использовании их наркомафией, террористическими организациями и другими группировками. Необходимо усовершенствовать механизм проверки сомнительных операций, отслеживания оборота основного капитала, расширить перечень оффшорных зон, проводить антитеневую политику, уменьшать давление со стороны государства для нормальной деятельности предприятий.

Скоромний Я.І.,

здобувач,

Національний університет біоресурсів

і природокористування України

АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ У ГАЛУЗІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАПРЯМИ ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Розвиток інституту адміністративних послуг постає одним із важливих напрямів впровадження нової концепції адміністративного права [1, с. 303-304]. Виходячи із того, що існує потреба фізичних та юридичних осіб в отриманні адміністративних послуг в різноманітних сферах суспільного життя, з урахуванням міжнародних стандартів якості, вважаємо, що тема доповіді постає актуальною. Мета роботи полягає у формуванні рекомендацій щодо визначення організаційно-правових заходів надання якісних адміністративних послуг у галузі сільського господарства України,

грунтуючись на зваженому аналізі надання цих послуг у європейських країнах та Росії.

У роботі відстоюється позиція, що удосконалення надання адміністративних послуг у галузі сільського господарства України зумовлюється, серед іншого, удосконаленням самих фундаментальних положень теорії адміністративних послуг, передусім, за рахунок нових наукових напрацювань вітчизняних та зарубіжних вчених, які активно впроваджуються під час правотворчої та правозастосовної діяльності владних структур в різних країнах. Вважаємо за необхідне зазначити, що у роботі реалізується саме ця позиція і наводяться окремі напрями удосконалення публічно-сервісної діяльності у галузі сільського господарства України.

1. Нагальна потреба у систематизації правових норм, які регулюють суспільні відносини, пов'язані з наданням адміністративних послуг, зокрема, у галузі сільського господарства, усунення колізій та заповнення прогалин у праві вимагає, на нашу думку, уваги законодавця до російського досвіду щодо запровадження такої категорії як «адміністративний регламент». Так, глава 3 Федерального Закону Російської Федерації (далі – РФ) «Про організацію надання державних та муніципальних послуг» від 27 липня 2010 року № 210 [2] присвячена адміністративному регламенту як офіційному документу, що регламентує надання державними органами послуг громадянам та організаціям. Підкреслимо, що адміністративний регламент повинен чітко визначати коло обов'язків і прав органу влади, сферу його юрисдикції, розкрити можливі форми внутрішніх взаємодій різних органів влади між собою на всіх етапах проходження документів в процесі прийняття рішень. Типова структура адміністративного регламенту, згідно зі ст. 12 зазначеного вище Закону РФ складається із наступних елементів: 1) загальні положення; 2) стандарт надання державної чи муніципальної послуги; 3) склад, послідовність, строки виконання адміністративних процедур, у тому числі, особливості виконання адміністративних процедур в електронній формі; 4) форми контролю за виконанням адміністративного регламенту; 5) досудовий (позасудовий) порядок оскарження рішень та дій (бездіяльності) органу, що надає державну чи муніципальну послугу, а також посадових та службових осіб [2].

Важливо, що запровадження адміністративних регламентів дозволяє вирішити наступні завдання: по-перше, детально регла-

ментувати діяльність державних службовців; по-друге, забезпечити відкритість діяльності органів виконавчої влади; по-третє, протидіяти корупції; по-четверте, оптимізувати діяльність органів виконавчої влади, підвищити її ефективність.

2. Врахуванню досвіду європейських країн щодо правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних з наданням адміністративних послуг, зокрема, у галузі сільського господарства, на наш погляд, повинно передувати усвідомлення, що в основу концепції «сервісної держави» закладено ставлення чиновника до громадянина не як до прохача, а як до клієнта, від якого залежить репутація чиновника, його кар'єрне зростання і врешті-решт статок [3]. Наприклад, Жозе Мануель Баррозу (Президент Європейської Комісії) неодноразово відмічав важливість функції надання адміністративних послуг для розвитку європейському суспільстві, наголошуючи, що адміністративні послуги є істотною складовою реалізації державно-владних повноважень органів виконавчої влади [4]. Останнім часом значно посилила свої позиції концепція управління за результатами, яка є важливим орієнтиром для діяльності органів державної влади [5], постаючи одним із найбільш ефективних інструментів надання адміністративних послуг серед зарубіжних країн.

3. Цікавим постає досвід Великобританії, у якій запроваджено корисну систему – «стандарт робити з населенням» [6, с. 117], сутність якої полягає у постійному проведенні опитування громадян та юридичних осіб щодо якості надання адміністративних послуг та ступеня відповідності їхнього обсягу [7, с. 54]. Досвід Польщі заслуговує на окрему увагу в Україні, оскільки впровадження системи управління якістю дозволило у 2002 році Міністерству справедливості отримати вищу оцінку своєї діяльності – отримати міжнародний сертифікат якості ISO 9001:2000.

4. Вважаємо, що для суб'єктів надання адміністративних послуг у галузі сільського господарства України вельми корисними постають концептуальні, інструментальні засоби та моделі-підходи, що вже прийняті в західному світі [7]. Так, до концептуальних засобів відносяться: 1) управління змінами; 2) програмно-цільовий підхід; 3) реінжиніринговий підхід; 4) управління за результатами вимірювання успішної діяльності; 5) управління якістю; 6) управління ризиками; 7) логістичний підхід; 8) аналіз вигід-витрат; 9) організаційно-культурний підхід; 10) інформаційно-

комунікаційний підхід. Наступна група – інструментальні засоби: 1) стратегічні технології; 2) проектні технології; 3) маркетингові технології; 4) соціальні технології; 5) соціологічні методи; 6) електронне врядування; 7) геоінформаційні технології. Водночас, моделі-підходи включають, наприклад, наступне: 1) систему управління якістю на засадах ISO-9001:2009 та IWA 4:2005; 2) інтегровані системи менеджменту (Integrated Management System, ІМС/ІМС); 3) модель «САРАМ» оцінювання з позицій якості та ефективності роботи місцевих органів влади (Commonwealth Association for Public Management); 4) модель електронного урядування типу «електронне місто»; 5) модель типу «єдине вікно».

Залишається лише констатувати той факт, що запропоновані моделі, підходи та засоби вже запроваджені у європейських країнах. До речі, модель «САРАМ» взагалі була розроблена для оцінювання якості роботи місцевих органів влади і ще у 2004 році визнана інноваційною розробкою у сфері управління.

Таким чином, наведені пропозиції можна вважати організаційно-правовими інноваціями, які, з нашої точки зору, доцільно впровадити в Україні для удосконалення публічно-сервісної діяльності в різноманітних сферах суспільного життя, у тому числі і у сфері сільського господарства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Авер'янов В. Б. Адміністративне право України : підруч. / Ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова) та ін. – К.: Юридична думка, 2007. – Т. 1: Загальна частина. – 592 с.
2. Про організацію надання державних та муніципальних послуг: Федеральний Закон Російської Федерації від 27 липня 2010 року № 210 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://base.garant.ru/12177515/4/>
3. Варламова Н. В. Посттоталітаризм: проблемы теории / Н. В. Варламова // Политические проблемы теории государства – М.: Изд-во ИГиПРАН, 1993. – С. 16-28.
4. Кириченко Л. С. Основы стандартизації, метрології, управління якістю / Л. С. Кириченко. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 446 с.
5. Кузнецова Ю. А. Повышение качества и эффективности бюджетных услуг: обобщение опыта зарубежных стран / Ю. А. Кузнецова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.anrb.ru/isei/cf2006/d897.htm>
6. Тихомиров Ю. А. Публичные услуги: спрос общества и реализующие его институты / Ю. А. Тихомиров // Тезисы докладов и научных оповещений IV научно-практической міжнародної конференції «Модернизация экономики и выращивание институтов». – М.: ИДГУВШЭ, 2005. – кн. 2. – С. 117-126.
7. Best Value Performance Indicators 2002/2003. Department for Transport, Local Government and the Regions. – London, DTLR, 2002. – 116 p.